Установа адукацыі
“Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт культуры і мастацтваў”

Факультэт інфармацыйна-дакументных камунікацый
Кафедра беларускай і замежнай філалогіі

УЗГОДНЕНА
Загадчык кафедры
_________А.М. Пісарэнка
“__” _________ 2022 г.

УЗГОДНЕНА
Дэкан факультэта
________Ю. М. Галкоўская
“__” _______ 2022 г.

ВУЧЭБНА-МЕТАДЫЧНЫ КОМПЛЕКС
ПА ВУЧЭБНАЙ ДЫСЦЫПЛІНЕ

БЕЛАРУСКАЯ ПАЭЗІЯ Ў МУЗЫЧНЫМ УВАСАБЛЕННІ

для спецыяльнасцей
1-17 03 01 Мастацтва эстрады (па напрамках)
1-18 01 01 Народная творчасць (па напрамках)

Складальнік:
В. С. Варапаева, прафесар кафедры беларускай і замежнай філалогіі ўстановы адукацыі, кандыдат педагагічных навук, дацэнт

Разгледжана і зацверджана
на пасяджэнні Савета ўніверсітэта 21.06.2022 г.
пратакол № 12

РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ

Складальнік:
В. С. Варапаева, прафесар кафедры беларускай і замежнай філалогіі ўстановы адукацыі “Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт культуры і мастацтваў”, кандыдат педагагічных навук, дацэнт

Рэцэнзенты:

Кафедра літаратурна-мастацкай крытыкі Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта

В. А. Грачова, дацэнт кафедры псіхалогіі і педагогікі ўстановы адукацыі “Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт культуры і мастацтваў”, кандыдат мастацтвазнаўства, дацэнт

Разгледжаны і рэкамендаваны да зацвярджэння:
Кафедрай беларускай і замежнай філалогіі (пратакол ад 25.04.2022 г № 9);

Саветам факультэта інфармацыйна-дакументных камунікацый (пратакол ад _______________ г № ___.)

РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ

ЗМЕСТ

1.	ТЛУМАЧАЛЬНАЯ ЗАПІСКА	4
2.	ТЭАРЭТЫЧНЫ РАЗДЗЕЛ	
	Канспект лекцый	5
3.	ПРАКТЫЧНЫ РАЗДЗЕЛ	
	Тэматыка семінарскіх заняткаў (для студэнтаў завочнай формы навучання)	6
4.	РАЗДЗЕЛ КАНТРОЛЮ ВЕДАЎ	
4.1	Заданні для кантролю ведаў	6
4.2	Пытанні для заліку	7
4.3	Крытэрыі ацэнкі вынікаў вучэбнай дзейнасці	8
5.	ДАПАМОЖНЫ РАЗДЗЕЛ	
5.1	Вучэбна метадычная карта для завочнай формы навучання	9
5.2	Асноўная і дадатковая літаратура	9

РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ

I. ТЛУМАЧАЛЬНАЯ ЗАПІСКА

Беларуская аўтарская песенная спадчына прадстаўляе сабой той багаты пласт літаратуры, які часам невядомы маладому пакаленню кампазітараў і выканаўцаў і патрабуе вывучэння. Вучэбная дысцыпліна «Беларуская паэзія ў музычным увасабленні» дазваляе сфарміраваць у студэнтаў разуменне "першаснасці слова" і яго рэалізацыі ва ўсіх відах мастацтва, у прыватнасці ў песеннай творчасці. Змест вучэбнай дысцыпліны накіраваны на азнаямленне студэнтаў (будучых прафесіяналаў у сферы музычнага мастацтва Беларусі) са спецыфікай вершаванага слова, яго адметнасцю, арыгінальнасцю паэтычных вобразаў. Праз музычнае ўвасабленне студэнты павінны азнаёміцца з творамі выбітных беларускіх паэтаў, творы якіх сталі крыніцай натхнення для кампазітараў. Вучэбная дысцыпліна будзе спрыяць фарміраванню моўна-эстэтычнага густу, а таксама выхаванню музычнай культуры, павагі да нацыянальнай музычнай спадчыны, комплекснаму асэнсаванню мастацкай вартасці песеннай паэзіі.

Змест вучэбнай дысцыпліны "Беларуская паэзія ў музычным увасабленні" вызначаецца яго задачамі:

– асэнсаваць паняцці "інтэрпрэтацыя", "узаемадзеянне" відаў мастацтва (верш-музыка-спявак);

– выпрацаваць разуменне ролі асобы (паэт – кампазітар – спявак) у інтэрпрэтацыі літаратурнага твора;

– актывізаваць творчае ўяўленне, крэатыўнасць у рэалізацыі пэўнай задумы кампазітара.

Студэнты павінны *ведаць:*

– песенную спадчыну беларускіх паэтаў (класікаў і сучасных);

– спецыфіку інтэрпрэтацыі вершаваных твораў вядомымі беларускімі кампазітарамі.

Студэнты павінны *ўмець:*

– крэатыўна падыходзіць да адбору і інтэрпрэтацыі твораў з пункту гледжання іх актуальнасці, змястоўнасці і эстэтычнай вартасці;

– выпрацоўваць уласны погляд на рэалізацыю песеннай спадчыны беларускіх паэтаў у практычнай дзейнасці.

У адпаведнасці з вучэбным планам на вывучэнне вучэбнай дысцыпліны "Беларуская паэзія ў музычным увасабленні" для студэнтаў завочнай формы навучання прадугледжана 54 гадзіны, з якіх 8 – аўдыторныя гадзіны. Прыкладнае размеркаванне аўдыторных гадзін па відах заняткаў: 6 гадзін – лекцыі, 2 гадзіны – семінарскія заняткі. Выкладаецца на працягу аднаго семестра. Рэкамендаваная форма кантролю ведаў – адкрыты залік у форме канцэрта-прэзентацыі.

РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ

II КАНСПЕКТ ЛЕКЦЫЙ

Тэма 1. Уводзіны

Прадмет і задачы вучэбнай дысцыпліны “Беларуская паэзія ў музычным увасабленні”. Мастацкі твор як феномен чалавечай думкі і вобразна-выяўленчага мыслення. Роля вобразнага слова ў стварэнні музычнага твора.

Тэма 2. Беларуская класічная вершаваная (песенная) спадчына

Асаблівасці мастацкага стылю, паэтычнага падстылю. Адметнасць вобразаў і вобразна-выяўленчых сродкаў вершаванай мовы. Супастаўляльная характарыстыка мовы верша і мовы песні. Спалучэнне слова і музыкі. Паэтычныя ідыястылі М. Багдановіча, Я. Купалы, Я. Коласа.

Песенная спадчына М. Багдановіча і яе рэалізацыя ў беларускім музычным мастацтве (вершы – кампазітары – выканаўцы).

Тэмы і вобразы песеннай спадчыны Я. Купалы і яе ўвасабленне ў беларускім музычным мастацтве (вершы – кампазітары – выканаўцы).

Якуб Колас і яго вершы-песні (вершы – кампазітары – выканаўцы).

РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ

Тэма 3. Сучасныя беларускія паэты-песеннікі і іх творчасць

Паэтычныя ідыястылі Н. Гілевіча, Г. Бураўкіна, Р. Барадуліна, У. Караткевіча, Л. Дранько-Майсюка, Р. Баравіковай і інш.

Суаднесенасць мастацкага слова і музыкі. Тэмы і вобразы вершаў-песень Н. Гілевіча і іх сцэнічны лёс.

Песенная спадчына Г. Бураўкіна. Кампазітары і выканаўцы.

Роля бардаў у распаўсюджванні вершаў-песень У. Караткевіча. Спалучэнне слова і музыкі.

Песні на словы Л. Дранько-Майсюка, Р. Баравіковай, Я. Янішчыц і інш.

III ТЭМАТЫКА СЕМІНАРСКІХ ЗАНЯТКАЎ

Тэма: ***Сучасныя беларускія паэты-песеннікі і іх творчасць (2 гадзіны)***

1. Падрыхтаваць прэзентацыю (на выбар)

IV ЗАДАННІ ДЛЯ КАНТРОЛЮ ВЕДАЎ

1. Прааналізаваць рэпертуар папулярных беларускіх спевакоў і калектываў (на выбар);
2. Вызначыць колькасць выконваемых твораў белдарускіх паэтаў-кампазітараў;
3. Вызначыць топ 10-ці лепшых выконваемых у апошні час песень на словы беларускіх паэтаў. Параўнаць з топ-10 мінулых гадоў;
4. Падрыхтаваць (для кожнай групы, падгрупы) 2 песні, музычныя кампазіцыі на словы беларускіх паэтаў (класікаў, сучаснікаў), кампазітараў.

РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ

ЗАЦВЯРДЖАЮ
Заг. кафедры
беларускай і замежнай філалогіі
__________А. М. Пісарэнка
"___" _________________ 20___ г.

ПЕРАЛІК ТЭАРЭТЫЧНЫХ ПЫТАННЯЎ
для правядзення заліку
па вучэбнай дысцыпліне "Беларуская паэзія ў музычным увасабленні"

1. Мастацкі твор як феномен чалавечай думкі і вобразна-выяўленчага мыслення.
2. Роля вобразнага слова ў стварэнні музычнага слова.
3. Песня – музыкальны жанр, спецыфіка.
4. Роля сэнсу ў песенным жанры.
5. Разнастайнасць песеннага жанру.
6. Адметнасць мастацкага стылю песні.
7. Асаблівасці вобразаў і вобразна-выяўленчых сродкаў вершаванай мовы.
8. Песенная спадчына Янкі Купалы.
9. Слова і музыка ў паэтычнай спадчыне Янкі Купалы.
10. Песенная спадчына Якуба Коласа.
11. У. Караткевіч і песенны жанр.
12. Слова і музыка ў паэтычнай спадчыне Г. Бураўкіна.
13. Вобразна-выяўленчыя сродкі ў песеннай лірыцы М. Багдановіча.
14. Адметнасць песеннага жанру ў творчасці Р. Барадуліна.
15. Паэзія Я. Янішчыц і яе ўвасабленне ў музыцы.
16. Песенныя традыцыі ў творчасці Р. Баравіковай.
17. Наяўнасць твораў беларускіх паэтаў у выкананні сучасных гуртоў.
18. Песенная спадчына Н. Гілевіча.
19. Вершы-песні Л. Дранько-Майсюка.
20. Песні на вершы У. Някляева.

Выкладчык
_______________В. С. Варапаева
(подпіс)

Разгледжана на пасяджэнні кафедры
беларускай і замежнай філалогіі
пратакол № ____ ад «   »   20___ г.

РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ

КРЫТЭРЫІ АЦЭНКІ ВЫНІКАЎ ВУЧЭБНАЙ ДЗЕЙНАСЦІ

Балы	Крытэрыі ацэнкі
1 (адзін), не залічана	Адсутнасць ведаў і кампетэнцый у рамках вучэбнага курса; адмаўленне ад адказу
2 (два), не залічана	Фрагментарныя веды ў межах вучэбнага курса; наяўнасць у адказе грубых, лагічных памылак
3 (тры), не залічана	Недастаткова поўны аб'ём ведаў у межах вучэбнага курса
4 (чатыры), залічана	Валоданне ведаў і кампетэнцый у рамках вучэбнага курса, выкарыстанне навуковай тэрміналогіі
5 (пяць), залічана	Дастатковы ўзровень ведаў у рамках вучэбнай праграмы
6 (шэсць), залічана	Дастаткова поўныя і сістэматызаваныя веды ў аб'ёме вучэбнай праграмы
7 (сем), залічана	Сістэматызаваныя, глыбокія і поўныя веды па ўсіх раздзелах вучэбнай праграмы; лагічны і разгорнуты адказ; засваенне асноўнай і дадатковай літаратуры
8 (восем), залічана	Сістэматызаваныя, грунтоўныя і трывалыя веды па ўсіх раздзелах вучэбнай праграмы; выкарыстанне цытат; самастойнасць высноў; адказ на дадатковыя пытанні
9 (дзевяць), залічана	Сістэматызаваныя, грунтоўныя і трывалыя веды па ўсіх раздзелах вучэбнай праграмы; прадуманы, лагічны, разгорнуты, абгрунтаваны адказ, які не патрабуе дадатковых пытанняў; поўнае засваенне асноўнай і дадатковай літаратуры
10 (дзесяць), залічана	Сістэматызаваныя, грунтоўныя і трывалыя веды па ўсіх раздзелах праграмы; свабоднае валоданне навуковай тэрміналогіяй і арыентацыя ў тэорыі

РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ

V ДАПАМОЖНЫ РАЗДЗЕЛ

Вучэбна-метадычная карта вучэбнай дысцыпліны
для студэнтаў завочнай формы навучання

№ п/п	Назва тэмы, раздзела	Колькасць аўдыторных гадзін		Форма кантролю ведаў
		лекц.	сем.	
1.	Уводзіны	2		
2.	Беларуская класічная вершаваная (песенная) спадчына	2		чытацкія дзённікі
3.	Сучасныя беларускія паэты-песеннікі і іх творчасць	2	2	прэзентацыя
	Усяго	6	2	

РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ

Літаратура

Асноўная

1. Багамолава, А. М. Стылістыка і культура беларускага маўлення: вучэб. дапам. / А. М. Багамолава, Г. К. Семянькова. – Мн.: Выд-ва Граўцова, 2017. – 344 с.
2. Пісарэнка, А. М. Стылістыка беларускага мастацкага маўлення / А. М. Пісарэн-ка ; М-ва культуры Рэсп. Беларусь, Беларус. дзярж. ун-т культуры і мастацтваў. – Мінск : БДУКМ, 2020. – 263 с.
3. Пісарэнка, А. М. Філалагічны аналіз мастацкага тэксту: вучэб. дапам. / А. М. Пісарэнка. – Мінск: Народная асвета, 2017. – 175 с.

Дадатковая

1. Багдановіч, М. Поўны збор твораў: у 3 т. / М. Багдановіч. – Мінск: Навука і тэхніка, 1992 – 1995.
2. Барадулін, Р. Збор твораў: у 5 т. / Р. Барадулін. – Мінск.: Мастацкая літаратура, 1996 – 2003.
3. Бураўкін, Г. Выбраныя творы / Г. Бураўкін. – Мінск : Кнігазбор, 2009. – 536 с.
4. Караткевіч, У. Збор твораў: у 25 т. / У. Караткевіч. – Выданне працягваецца. – Мінск: Мастацкая літаратура, 2012 – .
5. Колас, Якуб Збор твораў: у 20 т. / Якуб Колас. – Выданне працягваецца. – Мінск: Беларус. навука, 2007 – .
6. Купала, Янка Поўны збор твораў: у 9 т. / Янка Купала. – Мінск: Мастацкая літаратура, 1995 – 2003.